

„Mi szakmai elitet képzünk”

Bognár Anikó, a Karinthy Frigyes Gimnázium igazgatóhelyettese

Educatio: *Kérem, mutassa be az iskoláját!*

Bognár Anikó: A két tanítási nyelvű program Magyarországon 1987-ben indult meg. Az iskolánk, amit akkor még nem hívtak Karinthy Frigyes Gimnáziumnak – volt Állami Gimnázium, meg Thököly Utcai Gimnázium –, 1986-ban épült. Az első évfolyam még hagyományos gimnáziumi évfolyam volt, de az 1987-ben induló évfolyam már olyan vegyes összetételű lett, hogy volt két hagyományos gimnazista osztály, és kétosztályni gyerek ezen az évfolyamon már a két tanítási nyelvű programmal kezdte az életét. Ez azt jelentette, hogy öt évfolyamos gimnáziumba jártak. Azóta is úgy hívjuk az ötödik évfolyamot, hogy “nulladik”, mert azzal kezdjük. Ott heti 20 óra van angolból, majd elsőben már csak öt órájuk lesz, és ugyanolyan tárgyként szerepel az angol is, mint az összes többi. Akkor már a tantárgyakat angolul tanulják. Tehát a nulladik évben ez a heti 20 óra felkészíti őket a tantárgyak idegen nyelven való tanulására.

E: Hol dolgozott korábban?

B A: Angol tanár vagyok, voltam, és gondolom, maradok is. A pályámat az ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskolában kezdtem, aztán angolt tanítottam vezető tanárként, és az egyetemen is órákat adtam. Amikor 1986/87-ben elkezdték „csiripelni a verebek”, hogy lesz két tanítási nyelvű program, és angolul lehet tanítani tantárgyakat, akkor ez komoly kísérletnek számított. Nagy lélegzetű országos program volt, 15 gimnáziumban indult el, és akkor mindenki azon gondolkozott, hogy hát vajon melyik iskolában indul, meg hogyan. Meglepve hallottuk, hogy a Thököly úton lesz egy új iskola, és ott indul Budapesten az angol két tanítási nyelvű. Tehát nem a régi nagy hagyományú nyelvoktató gimnáziumok egyikét szemelték ki, hanem egy új iskolát. Az már egy véletlen apróság, hogy nekem a másik szakom földrajz, angol-földrajzon végeztem. Nagyon rövid ideig tanítottam csak földrajzot, igazán engem mindig az angol tanítás érdekelte. De amikor ezt meghallottam, hogy különböző tantárgyakat idegen nyelven lehet tanítani, akkor egy kicsit elkezdtem érdeklődni. Gondoltam, hogy a Thököly útnál, a 7-es busszal egy kicsit tovább megyek, és akkor talán egy osztályban heti két órában földrajzot taníthatok angolul, ami érdekes dolog lehet. Tehát elkezdtem érdeklődni a program iránt, aztán azzá fajult ez az érdeklődés, hogy végül is rábeszéltek, hogy ne földrajzot tanítsak egy osztályban, hanem vezetőként vegyem át az egész angol oktatás irányítását. A minisztérium is, az egyetem is és a British Council is támogatta, hogy vállaljam el. Én hezitáltam ugyan, és nem bántam meg. Nagy kihívás volt, és nagyon új műfaj.

E: Rögtön idejött földrajzsba, vagy óraadóként kezdett dolgozni?

B A: Ezt nem lehetett másként csinálni, csak földrajzsban. Egy ideig az ELTE hallgatók külsős vezető tanárként még jártak hozzám angolt tanulni, és amellett csináltam az iskolavezetést. Ez öt évig működött így, de aztán nem bírtam tovább, s akkor csak a két tanítási nyelvű tagozat vezetése maradt.

E: Honnan származott a két tanítási nyelvű oktatás ötlete?

B A: Tisztelesség és becsület érte nekik, de ez a nyolcvanas évek végén minisztériumi kezdeményezés volt. Kétoldalú szerződésekötöttek a megfelelő idegen nyelvű országok oktatási minisztériumaival és kulturális intézményeivel, hogy támogassák a magyarországi két tanítási nyelvű programokat. Tehát az olasz oktatási minisztérium támogatta az olasz két tanítási nyelvű iskolát vagy a British Council az angolt. A szerződések eredetileg három évre

szóltak, aztán kisírtuk, hogy öt év legyen belőle, hogy államközi támogatással fussen végig az első évfolyamon ez a program. Hasonló program működött már hosszú ideje, nagyon sikeresen Bulgáriában, és tulajdonképpen azt vettük át. Tehát a miniszterium képviselői elmentek Bulgáriába, megnézték, hogy hogyan is működik. Ott már évtizedek óta volt ilyen kétnyelvű állami iskola, de az egy kicsit más volt, mert ott a politikai elit gyerekeit oktatták. Ez nálunk a nyolcvanas évek végén már abszolút nem így működött, de a programot szakmai szempontból lemásoltuk.

Úgy indultunk, hogy az első nulladik évfolyamhoz csak angol tanárok kellettek. Tehát voltunk összesen ötök angoltanárok, és a British Council-tól kaptunk a programhoz támogatást. Kint voltunk az első nyáron Angliában egy felkészítő tanfolyamon. Tehát csupa angol szakos tanárral indult az iskola. Amikor a nulladikosokból elsősök lettek és elkezdték a tantárgyakat is angolul tanulni, akkor kezdődtek a problémák. Az államközi szerződés úgy szólt, hogy az anyaországból küldik a szaktanárokat, miután Magyarországon nem képeztek, és azóta sem sok angol és matematika szakost képeznek, vagy angol és biológia szakos tanárt. A biológus nem tudott elégé angolul ahhoz, hogy a tantárgyat tanítsa. Még ma sem könnyű olyan reálszakost találni, aki tudná angolul, vagy franciául, vagy spanyolul tanítani a tantárgyat. A külföldi szaktanárokkal viszont az a probléma, hogy nagyon különböző mindenből ország, tehát a magyar és egyéb országok tananyaga, tantervez, követelményei, módszertana stb. A gyerekek bizony veszélyben voltak olyan szempontból, hogy nem tudják megtanulni a magyar tananyagot. Aztán az évek során úgy módosult a szerződés, hogy csak nyelvtanárokat küldenek. Azóta anyanyelvi nyelvtanárok vannak csak, és nem pl. angliai matematika tanárok.

E: *A tantárgyak oktatását már meg tudják oldani magyar pedagógusokkal?*

B A: Az első évtől kezdve nagyon szorosan együttműködünk az ELTE TTK idegennyelvi intézetével, ahol elkezdték képezni a hallgatókat a két tanítási nyelvű oktatás számára. Ez most már évtizedes hagyománnyal bíró kiváló program. A TTK biológia, matematika stb. szakosait tanítják, aikik jelentkeznek arra, hogy intenzív nyelvi képzéssel majd kapjanak egy idegennyelvi diplomakiegészítőt. Ezt most már nemcsak angolból, hanem franciaiból és németből is megszerezhetik a hallgatók. Tehát a tantárgyak tanárai ma már nagyon jól képzett magyar biológia tanárok, fizika tanárok, földrajz tanárok, aikiknek megvan a magyar diplomájuk a szaktárgyukból, és kiválóan tudják a nyelvet is.

E: *Ez azt jelenti, hogy az itt tanuló diákok minden tantárgyat angolul tanulnak?*

B A: Igen, a kémia kivételével. Tehát matematikát, fizikát, biológiát, történelmet és földrajzot angolul tanulnak. Még egy elméleri tárgy van, a kémia, de a miniszterium úgy döntött, hogy ez lesz az egyetlen tárgy, amit anyanyelven tanulnak a két tanítási nyelvű diákok is. Azért, hogy legyen egy reál tárgy magyarul, ami hordoz fizika-elemeket; hordoz biológia-elemeket. Most már nálunk a testnevelést is angolul tartják, mert a Testnevelési Egyetemnek kell egy gyakorló iskola, mert járnak oda külföldi hallgatók is.

E: *Hogyan tudják honosítani az itt dolgozó pedagógusokat? Szükséges-e, hogy másodállásokat vállaljanak a tanítás mellett a tanárok?*

B A: Ez egy borzasztóan kellemetlen kérdés, nem az iskola számára, nem a vezetés számára, és nem a tanárok számára, hanem az ország egésze számára. Ez állami iskola, tehát ebben az iskolában is ugyanolyan a helyzet, mint bárhol máshol. Amit tudunk csinálni, az csupán annyi, hogy a szaktantárgyakat tanító tanároknak nyelvpótékot biztosítunk. Ma már ott tartunk, hogy a jogszabály itt is megköti a kezünket. Elvben nem, de gyakorlatban még ki tudjuk gazdálkodni. Tehát erre külön pénzt nem kapunk. Ha ki tudjuk gazdálkodni, akkor legalább nyelvpótékot adunk ezeknek a kiválóan képzett tanároknak, egész egyszerűen azért,

hogy a fizetésük valamivel több legyen. Természetesen emellett még másodállást is vállalnak. Mert ez a nyelvpótlék csak kb. 15 ezer forint egy hónapban, és ez minimális. Úgyhogy a tanárok úton-útfélen tanítanak, fordítanak, nyelviskolában tanítanak, magántanítványokat vállalnak, tolmácsolnak, szakmai kutatómunkát végeznek, cikkeket írnak, és részt vesznek a különböző fejlesztő programokban. Bizony ez nagyon furcsa helyzet egy vezető számára. Én egy állami iskola vezetője vagyok, de kötelességemnek érzem, hogy minden megpróbáljak azért, hogy a tantestületemnek egyéb munkalehetőséget szerezzenek, mert különben egész egyszerűen nem tudják elvégezni tiszteleggél az állami alapfeladatukat. Ha ez nem lenne, akkor mással se telne az éleük, minthogy rohangálnának munka után. Inkább itt szervezünk tanfolyamokat az iskolában. Most már elég tapasztalt vagyok ahoz, hogy engem mindenféle munkával megkeresnék, amit nem én vállalok el, hanem nagyon szívesen tovább adom, kollégáimat javaslom különböző feladatokra, amikről tudom, hogy érdekesek lehetnek a számukra. Tehát ott tartunk, hogy egy állami intézmény vezetőjének egész egyszerűen maszek munkákat kell keresnie a kollegái részére, hogy azok megélhessenek és ott maradjanak dolgozni!

E: *Mennyire mennek az oktatás rovására a plusz munkák?*

B A: Általában nem mennek. Itt nagyon lelkismeretes tanárok vannak, akik tudják, hogy itt jó munkát kapnak, és azok a másodállási munkalehetőségek messze nem olyan minőségű feladatot jelentenek, mint az iskolai tanítás. Ez az egyik ok. A másik pedig az, hogy hálá Istennek igényesek a diákjaink is. Hát persze, a normális gyerekek szeretik, ha móka, dal, kacagás van, és egy-egy óra elmarad. De ha azt érzik, hogy nem kapnak eleget a tanártól, ők jönnek, ők kérlik, és ők várják el, hogy igenis legyen velük szemben igényes. És ez minden tanárt motivál. Ilyen jellegű probléma nagyon ritkán fordul elő. Hajszoltak az emberek, fáradtak az emberek, ezt látni lehet, de, hogy ez az iskolai munka rovására menne, az nehezen kimutatható.

E: *Mennyire nehezítik meg a fizetési feltételek a pedagógusok kiválasztását?*

B A: Nagyon. Gyakorlatilag ott tartunk, hogy hiába a szakma „zászlós hajója” a két tanítási nyelvű oktatás, hiába látja be mindenki, hogy közoktatási szinten, a nyelvoktatás területén egyértelműen ez a legjobb és a legmagasabb szintű oktatás. Még ennek az iskolának is azt kell tapasztalnia, hogy egyszerűen nem jön ide a tanár, vagy elmegy a tanár, és akkor bár visszasírja a munka minőségét, mégis inkább tanít egy nyelviskolában, mert ott anyagilag jobb lehetőségeket talál.

E: *Sok tanár elmegy?*

B A: Mivel szakmailag ez az iskola olyan kiemelkedő lehetőséget biztosít, nem olyan rossz a helyzet, mint bárhol másol a nyelvi munkaközösségekben, de bizony nálunk is előfordul, hogy elmegy tanár. Márciusban pl. a matektanár ment el a negyedikes osztályától, mert háromszor akkora fizetést kapott a MATÁV-nál. Pedagógus a felesége, és én egy szót nem tudtam szólni. Ezt teljesen megérti az ember, olyan lehetőség adódott, hogy el kellett menni.

E: *Maradt-e még hagyományos osztály az iskolában?*

B A: Igen, változatlanul egy-egy évfolyamon két hagyományos osztály indul, és 2 két tanítási nyelvű osztály. Először csak a nulladik évet indítottuk el, és aztán felmenő rendszerben töltöttük fel az iskolát.

E: *Ugyanazok a tanárok tanítanak a normál osztályokban is, akik a két tanítási nyelvűekben?*

B A: Általában nem, egyszerűen azért, mert kevés olyan biológus, földrajzos és matematikus van, aki angolul tud tanítani. Tehát azoknak az óraszámát kitöltheti a két tanítási nyelvű tagoztat. De azért a tanáraink egyenegyede „áttanít” az iskola másik felébe is.

E: Két külön tantestület van?

B A: Lényegében igen, de ez gyakorlati szempontból nem érezhető, mert a matematika tanáriban együtt ül a normálban tanító a két tanítási nyelvűben tanítóval, és nagyon jóban vannak. Szóval nincs ilyen probléma egyáltalán, csak egyszerűen a feladat nem ugyanaz. A magyarosknál viszont egyértelmű a keveredés, hiszen a magyart a két tanítási nyelvűben is magyarul tanítjuk.

E: Tartanak-e a pedagógusoknak továbbképzéseket?

B A: Igen. Eredendő igénye a tanároknak, akik itt tanítanak, hogy nyitottak, és szívesen vesznek részt bármilyen továbbképzésben. Nemcsak akkor és nemcsak azért, mert kötelező, hanem mert szívesen járnak továbbképzésekre. A Karinthy Gimnáziumnak van egy nemzetközi érettségi programja is, tehát az utolsó két évfolyamon, a harmadikosok és negyedikosok fele a nemzetközi érettségi programban vesz részt, tehát a nemzetközi érettségire késszül fel. Ott nagyon kemény továbbképzésekben kell részt venni kétévenként a tanároknak. Ezek a nemzetközi továbbképzések, külföldön vannak, illetve néha előfordul, hogy Magyarországon, mert a nemzetközi érettségi programban 96 ország vesz részt. Az európai terület és Ázsia nyugati része tartozik egy irányítás alá a programban, úgyhogy ezek a továbbképzések bárhol lehetnek Európában Gibraltártól Szentpétervárig. Tehát ahol ezek a képzések vannak, oda el kell utazni a tanároknak. mindenféle más utazási programok is vannak azért, mert a gyerekeknek megpróbálnak nyelvterületre is szervezni utazást, illetve Hollandiába, Norvégiába, tehát olyan országokba, ahol szintén magas szinten tanítanak angolul, és nem okoz gondot a kommunikáció egy harmadik, közös nyelven. Ilyen programjaink nagyon sok éve vannak.

E: Milyen tanterveket használnak a két tanítási nyelvű oktatásban?

B A: A fő nyelven kívül, tehát az angolt kivéve ez ugyanaz, mint bármilyen más magyar gimnáziumban. Az angol nyelvi tantervet a testület tanárai állították össze már sok ével ezelőtt, azóta is ezt használjuk, bővítjük, és nagyon sok iskola ma már átvette tőlünk.

A változtatások mindenkor érdekében történnek, hogy szeretnénk modernebb tananyagot biztosítani. Ez azt jelenti, hogy nemcsak tankönyvekből tanítunk, hanem mindenféle projekteket állítunk össze, modulokat kapnak a gyerekek, amihez az éppen aktuális anyagot különböző forrásokból össze kell gyűjteni. A forrás mindenkor kevés. A könyvtárunkat is fejlesztjük, ahogy tudjuk, de ez mégint az anyagiaktól függ. Aránylag jó helyzetben vagyunk, amit lehet, azt tényleg beszerzünk, de mindenkor több és jobb könyv kéne, meg videóanyag kéne, és még több számítógép, hogy az internettel többet dolgozhassunk. Bár az iskolának nagyon jó internetes hálózata van, de azért elférne még egy teremnyi számítógép. Mert egyelőre a számítógéptermet elsősorban számítástechnikára használják. Vannak a könyvtárban szabad használatú számítógépek, de ha a magyar tanár azt mondja, vagy az angol tanár azt mondja, hogy számítógépes órát szeretne tartani, akkor bizony keményen meg kell alkudni a számítástechnikuskal.

E: Milyen tankönyveket használnak?

B A: Kezdetben a kétoldalú egyezményekben az is benne volt, hogy a British Council támogatja az iskolákat tankönyvekkel. A gyerekeinket dicséri, hogy bizony még mindenkor vannak ezekből a 13 ével ezelőtti tankönyvekből, amiket a gyerekek nap mint nap használnak. De ezeket fokozatosan cseréljük ki, ahogy csurrán-cseppen. Kapunk ajándékba is könyveket néha jótékonysági alapon, vagy pl. a követségek fölszámolnak könyvtárakat, és akkor juttatnak olvasmányokat nekünk. De a lényeg a saját könyv, és azokat megveszi az iskola.

E: *Saját könyveket is írtak?*

B A: Nem írtunk, egyszerűen nem volt rá idő, se mód, se pénz, hogy tankönyveket írjunk. Egyébként is az angol nyelvtanuláshoz rengeteg könyv van, a tankönyvpiac hatalmas, teljesen felesleges ahhoz még bármit hozzátenni. Meg kell tudni venni, más probléma nincs velük. Amivel probléma volt és van, az a magyar tankönyv. Tehát hogy a mindenkinél kötelező tananyagot miből tudjuk tanítani angolul, németül, franciaul, spanyolul. A kezdet kezdetén az akkor kötelező egy darab tankönyvsorozatot – mert ugye 1987-ben még egy igazság volt – lefordították. Tehát a matek könyvet is, a fizika könyvet is. És valljuk be, ezeknek a nyelvi színvonala kritikán aluli volt. Nem tudjuk, hogy kik fordították vagy kik engedélyezték, mindegy, ezek nyelvileg nagyon rossz könyvek. Azóta se lettek jobbak. Ugyanakkor valamit a gyerekek kezébe kell adni, tehát az első években egyértelmű volt, hogy nem volt más. És akkor az évek során vettünk új amerikai, brit tankönyveket, amelyek természetesen nem fedik le a magyar tananyagot nemcsak történelemből, hanem pl. matematikából sem. Úgyhogy a tanárok azóta is „ollóznak”, összeállítanak tananyagokat, pl. húsz oldalt a régi könyvből használnak a gyerekek, aztán ötven oldalt az újból. Szóval jelentős a könyvtár és a fénymásoló szerepe. Nagyon sok pénz megy el fénymásolásra, sajnos.

E: *Arra nem gondoltak, hogy ezeket tankönyvként kiadják?*

B A: De, nagyon sokszor gondoltunk rá, de általában nincs rá pénz. Szóval a minisztérium tankönyvet nem tud biztosítani. Holott a minisztérium feladata lenne, hogy az állami oktatásban részt vevő diákoknak biztosítsa a tankönyveket. De ennek egész egyszerűen nem tud megfelelni, mert a Tankönyvkiadó sem vállalja a feladatot, mert viszonylag kis példányszám kellene, és így nagyon drága lenne.

E: *Ez körülbelül hány gyereket érintene?*

B A: A Két tanítási nyelvű Iskoláért Egyesületnek kb. hatvan tagja van. Ez hatvan iskola, amelynek a bő harmada az angol.

E: *Miben különbözik a nyelvoktatás öröknél a hagyományos nyelvoktatástól?*

B A: A nulladik évfolyamon abszolút intenzív nyelvoktatás folyik, heti 20 órában kell a gyereknek nyelvet tanulni. Nagyon fontos, hogy a gyerekek kommunikálni tudjanak, tehát jól beszélni is. Ugyanakkor az írásbeliség is fontos, hiszen a következő évtől ezek a gyerekek az iskolai munkájukat idegen nyelven fogják végezni. Tehát nekik nemcsak „csevegni” kell tudni, nemcsak a hétköznapi „konyhanyelven” kell tudniuk beszélni, levelet írni barátnak, ismerősnek, hanem bizony pl. a biológiai tankönyvet kell tudniuk megérteni, mert abból kell megtanulniuk a biológiai tananyagot. Meg kell a példákat érteni, tantárgyi esszéket kell írni. Úgyhogy ez egészen más jellegű nyelvtudást igényel, mint amit az általános gimnáziumokban várnak el a nyelvoktatástól. Ez sok szempontból jóval magasabb szintű, tehát pl. a szókészletük összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint bármelyik más diáknak, sőt nagyon sok esetben tanárnak, aki a bölcsészkaron elvégzi az angol vagy a német szakot. Az pl. egy kukkot sem fog tudni a fizika nyelvéből, a biológia szakszavakból, mert miért tudna? Itt lényegében a diákok tudása közelít az anyanyelvhez, vagy azokéhoz, akik külföldön járnak iskolába. Másfelől az angolszász világban nagyon nagy súlyt fektetnek a jó íráskézségre. Tehát a gyerek kicsi gyerekkorától kezdve esszét ír. Nemcsak fogalmazást, még 18 évesen érettségi dolgozatként is, aminek ugye van egy bevezetése, egy tárgyalása és egy befejezése, ennyi, hanem bizony különböző válfajú, leíró és értékelő esszéket is. Ezen kívül hallás után is nagyon jól kell érteniük, magyarázatot, szöveget, előadást. Jegyzetelni kell tudni, olykor az órákon két-három oldalakat kell jegyzetniük. Egy átlagos gimnazista, aki a nyelvet, mint tantárgyat tanulja, ilyesmiket nem csinál.

E: *Hogyan tudják ezt elérni?*

B A: A szaknyelvi szókinccsel úgy vagyunk, hogy átlagosan heti húsz órájuk van angol nyelvből a nulladik évben, de ez valójában heti 16 órát jelent. A további négy az a matematika, a fizika, a földrajz és a történelem nyelve, mert a biológiát csak később tanulják. Tehát a tantárgyak nyelvét tanulják, nem angol tanároktól, hanem a biológus tanítja nekik, és a földrajzos tanítja nekik. Példákon tanítja a nyelvet, feladatakon keresztül, vagyis a tantárgyat tanítva hozza a nyelvet. Úgyhogy ennek révén az előkészítő évben a gyerek már találkozott mindenivel a szókinccsel, amire később szüksége lesz.

E: *Azt említette, hogy a gyerekek csoportbontásban tanulnak.*

B A: A nulladikos osztály három csoportja kettővé válik első évfolyamra. A 36 gyerek eddig 12-esével tanult együtt, most 18-asával fog. Ezt úgy csináljuk, hogy amíg a három csoport a nulladik osztályban nyelvi szint szerint vált el egymástól, elsőben vegyes csoportokat csinálnunk, hogy legyen ott a matek órán, a biológia órán a gyengébb nyelvtudású gyerek mellett az erősebb is, mert akkor már nem a nyelv számít, hanem a tantárgy. És lehet, hogy matekból az lesz az erősebb diákok, aki nyelvből nem volt olyan erős. Tehát a nyelvi szintük alapján megkeverjük őket. A fakultáció pedig ugyanúgy működik, mint normál tagozaton.

E: *Ezt a módszert öönök dolgozták ki, vagy átvették valahonnan?*

B A: Az, hogy fel kell készíteni a gyerekeket a tantárgyak nyelvére, magától értetődő követelmény volt. Az első perctől fogva tudtuk, hogy nem elég, hogy eljutnak középfokra ezek a gyerekek a nulladik év végére, hiszen nekik olyan feladataik lesznek elsőben, amelyek nem a nyelvvizsga anyagai, vagy az általános nyelvtudás természetes velejárói. Ehhez kerestünk tankönyveket és módszereket. A legelső év nagyon kemény volt nekem magamnak is, aki angol-földrajz szakos diplomával rendelkezem, én természetesen vettettem, hogy én fogom tanítani a földrajz nyelvét. De amikor teszem azt az angol-orosz szakos, vagy az angoltörténelem szakos, vagy angol-német szakos kollégák rájöttek, hogy bölcsész diplomával valakinek a matematika nyelvét is tanítani kell, teljesen „rosszul lettek”. Úgyhogy végül is az történt a legelső évben, hogy mivel a földrajz nyelvét még hajlandó volt az angol-oroszos kolléga tanítani, mert hát a földrajz még „humánabb”, én azt mondtam, hogy jó, akkor tanítom én a matematika nyelvét. (Mit tehet a vezető, valakinek csak meg kell oldania a feladatot.) Életemben nem készültém még annyit órákról! Nagyon érdekes tapasztalat volt. Aztán a következő évben a tantárgyak nyelvét már át tudták venni a tantárgyat tanítók, és akkor már „profibban” mentek a dolgok.

E: *Használnak-e az oktatásban audiovizuális eszközöket?*

B A: Amikor 1987-ben idejöttünk, ezt az iskolát úgy építették fel, hogy volt nyelvi laborja. Az idő tájt ez nagyon divatos volt. Ennek a divatja egyrészt elmúlt, másrészt az a tapasztalom, hogy a heti 20 órában anyanyelven beszélő tanárokkal nincs szükség a nyelvi laborra. Tehát a két tanítási nyelvű oktatás anélkül is jól működik. Pár év múlva el is adtuk a nyelvi labort. Ugyanakkor teljesen magától értetődik, és nekem is magától értetődő volt a Radnóti Gimnáziumban is, hogy minden órára vittem magnót. Tehát nem kell ahhoz a gyereknek benn ülnie egy „dobozban” fülhallgatóval, steril környezetben, hanem az órára beviszi az ember a magnót, és hallgatjuk azt, amit éppen kell. Tehát ilyen értelemben abszolút van audio anyag és felhasználás, csak nem labor formájában. Sok videó anyagot veszünk, és a számítógépet is állandóan használják a gyerekek. Házi feladatakat kapnak, hogy ki kell keresni ezt-azt, és levelezésre meg kapcsolattartásra is használják, külföldi diákokkal.

E: *Milyen családi háttérrel rendelkező gyerekek járnak ide? Változott-e az összetétel azóta, hogy elkezdődött ez a program?*

B A: A gyerekek összetétele nem nagyon változik, az első perctől fogva nagy a túljelektkezés. Az összetételt eleinte jobban lehetett még mérni, mert akkor több adatot kellett szolgáltatni az iskoláknak, akkor még jobban látszott, kinek milyen családi háttere van. Ma, ha azt mondja egy gyerek a szüleiről, hogy vállalkozók, arról nem tudjuk, mit takar. Ha azt mondja, hogy a papa asztalos, még akkor se tudjuk, hogy ez mit takar, széklábakat farag, vagy bútorgyára van. Összehasonlításul azt mondhatom, hogy elejtől kezdve meglepően sok volt pl. a Radnótihoz képest a fizikai dolgozók gyereke. A szülői háttér azóta is teljesen differenciált. Sok értelmi és sok pedagógus is szívesen adja ide a gyereket. Egyértelmű, hogy az igényesebb, az oktatással szemben magasabb elvárással bíró családok gyerekei jönnek ebbe az iskolába. Egyértelmű, hogy sok az értelmi szülő, de igényesek az oktatással szemben azok a szülők is, akik nem magasan kvalifikáltak, de azt szeretnék, hogy a gyerekeik azok legyenek.

E: *Csak a környékről vesznek fel gyerekeket?*

B A: Nem, a kerületen belüliek körülbelül egynegyedét adják a diákoknak. Az összes többi Óbudától Budakesziig, bárhonnan jöhet.

E: *Vidéki nagyvárosokból is jönnek?*

B A: Nem, mert sajnos az iskolának nincs kollégiuma, tehát ide be kell járni. A fővárosi kollégiumokban néha kapunk egy-egy helyet, de az iskolának nincs saját kollégiuma.

E: *Milyen programokat tudnak a tanórákon kívül kínálni a gyerekeknek?*

B A: Ez nehéz kérdés, nagyon fáj a szívem emiatt, de „földrajzilag determinálva vagyunk”, tehát messze vagyunk a központtól. A gyerekek átlagos utazási ideje a két tanítási nyelvűbe több mint egy-egy óra. Ennek révén a délutáni klubok, szakkörök lehetősége sajnos elég kevés. A gyerekeknek házi feladatak van, hazára kell érniük, a buszforgalom „rönkre vágja” őket, ez nagyon nehéz dolog. Azt hittem, hogy az iskolának a halálos ítélete ez a földrajzi helyzet. Ezzel együtt, a gyerekek nagyon rugalmaskak, megtanulnak a buszon tanulni, a metrón tanulni, tehát nem annyira holt idő ez, mint ahogyan gondolnánk. Úgy látszik, megéri nekik az ingázás, de nekünk tudomásul kell venni, hogy kevesebb lehetőség van délutáni programokra. Ezzel együtt van Karinthy Akadémia, ahova meghívunk neves előadókat, tanárokat, híres embereket, zenészeket, kutatókat, írókat stb., és akkor nagyon szívesen jönnek a gyerekek. De ilyesmiből egyszerűen nem megy több. Sajnos!

E: *Említette, hogy nagy a túljelektkezés az iskolába. Hogyan szelektálnak?*

B A: Csak és kizártólag a felvételi alapján. Tehát ahogy a különböző rendeletekben meghirdetik, októberben, novemberben, vagy februárban vannak a felvételik az országban mindenhol ezekben az iskolákban. A rendeletek hálá Istennek úgy szólnak, hogy az ide jelentkező gyerekeknek előfelvételre van lehetőségiük, vagyis az országos vizsgák előtt felvételiznek. Az első öt évben központi felvételi volt a két tanítási nyelvű iskolákban, amit a miniszterium szervezett. Akkor is magyar nyelvből volt a felvételi, tehát magyar nyelvi feladatok, szövegértés, szókészlet mérése volt a cél. Szójátékok, közmondások ismerete, az anyanyelv felhasználása, az általános anyanyelvtudás adta meg a képet. Mindig ez volt, és most is ez van. A másik része matematika. Azok olyan feladatok, amelyek letapogatják a gyerek logikai érzékét, gondolkodását, és kevésbé a tárgyi tudásra vonatkoznak. Kognitív jellegű feladatokat kapnak. Nem megyünk bele a szóbeliztetésbe, mert tudom, hogy nem tudjuk igazságosan felmérni, és tudom, hogy túl sokan vannak a jelentkezők ahhoz, hogy ezt megcsináljuk. A szóbeli minden szubjektív, ezt be kell látni, úgyhogy nálunk csak írásbeli a felvételi.

E: Megtartották a központi felvételi eljárást?

B A: Igen, nagyjából megtartottuk, de mi készítjük a feladatokat, mert „magad uram, ha szolgád nincsen”, a minisztérium pedig nem „szolgál”. Tehát először a budapesti két tanítási nyelvű gimnáziumokkal vettük fel a kapcsolatot, és együtt megcsináltuk, aztán egyre többen kapcsolódtak be ebbe a kvázi egységes rendszerbe.

E: Terveznek valamilyen változtatást a felvételi terén?

B A: Nézze, műfajánál fogva minden vizsga rossz, nem lehet jó. Tehát a szóbeli nem objektív, és az általános iskolából hozott jegyek sem szolgálnak objektív mércéül. Nem jó az írásbeli felvételi vizsga sem ezer ok miatt, de nem tudunk jobbat.

E: Van-e valamilyen eltérés az iskolán belül a gyerekek összetételében a hagyományos gimnáziumhoz képest?

B A: A gimnáziumokhoz képest jobb a fiú-lány arány, majdnem fele-fele. Kétharmad lány, egyharmad fiú az országos átlag.

E: Képességeikben, ambícióikban is mások, mint a hagyományos osztályokba járó gyerekek?

B A: Igen, de ez nehezen mérhető. A Karinthy Gimnáziumban a felvételi úgy zajlik, hogy majdnem mindenki a két tanítási nyelvűbe jelentkezik. Felvételizik, mondjuk sok száz gyerek, és fől tudunk venni 72-öt. Ott a piros vonal a 72-nél a pontszámok alapján, mert két osztály lesz. A nulladikban három nyelvi csoport van, tehát az összesen hat nyelvi csoport két osztályból.

E: Akiket nem vesznek fel, elkerülnek másik gimnáziumba?

B A: Igen, vagy följáróljuk nekik a Karinthy Gimnázium normál tagozatát. De miután a legnagyobb részük a város másik részéről jött, nem biztos, hogy megéri nekik a normál tagozat, hiszen normál tagozat mindenhol van. 72 gyereket veszünk föl a két tanítási nyelvűre. És van további 72-nek hely a normál tagozaton. A következő 72-nek, vagy egy kicsit többnek följáróljuk, hogy akarnak-e a Karinthy Gimnázium normál tagozatára jönni, amelynek van nyelvi tagozata. És akkor ennek a további hetven-valahány gyereknek a legnagyobb része azt mondja, hogy igen. Jó, hát a Karinthy két tanítási nyelvűjébe nem sikerült, de azért ez mégiscsak a Karinthy, közel van a tűzhöz stb. Tehát a legnagyobb részük itt marad a normálon. No most pontszám és képesség szerint – nem tudom, hogy a felvételi pontszám mennyire mutatja a képességet, de ebbe ne menjünk bele –, szóval a felvételi pontok alapján ők csak egy-két ponttal vannak a két tanítási nyelvűök alatt. Viszont nagyon más diákokká válnak. A két tanítási nyelvűök nagyon sok szempontból mások. Én egyszerűen csak az angolszász hatásnak tudom be, hogy más jellegű a tanárok viszonya a diákokhoz, a tantárgyukhoz, az egész feladathoz. Az angol nyelvoktatásban természetes, magától értetődő, hogy páros munkák vannak, projekt munkák vannak. Ez egy hagyományos földrajz, biológia vagy történelem órán nem jellemző. Ott zömében előad a tanár. Itt ez sokkal kevésbé jellemző. Itt a diákok sokkal önállóbbak. A sok angol órán sok olyan feladatokat kapnak, amelyeket egyedül vagy párból kell megoldani, esetleg hetekre, hónapokra szóló feladatról van szó, ahol beszámoló készül, vagy egy nagyobb lélegzetű összefoglaló. Ez visszahat a többi tárgyra is, és visszahat a gyerekek általános viselkedésére. Tehát ezeket a gyerekeket kevésbé kell „szájbarágósan” tanítani. Önállóbbak, magasabbak az elvárásai, igényesek, hiszen ők egy tárgyból (angolból) magas szinten vannak, tehát magas színvonalat várnak el. Ott ugye hajthatnak, és nem bánják, ha ez más tárgyból is így van. Azt vallom, és igyekszem a kollegáimmal is elhitetni, hogy „teher alatt nő a pálma”. Tehát ha az a teher reális, és nem „túlteher”, és ezt a reális terhet a gyerekek is ismerik, látják, hogy mi az, ami felé haladunk, még ha terhel is, szívesen vállalják. Jók az eredményeink, és ezt a gyerekek egyetemi felvételi eredményei is egyértelműen bizonyítják.

E: *Milyen a kapcsolatuk a normál tagozatos gyerekekkel?*

B A: Az iskolai ünnepségeken és rendezvényeken együtt vannak, nincs rivalizálás. Óhatatlan, hogy a két tanítási nyelvűeknek más jellegű feladataik és más lehetőségeik vannak. Tehát pl. az iskolai csereprogramokból több helyet kaphatnak, hiszen a holland gyerek nem jön el a németül pintyegő iskolás mellé, viszont ha angolul hallgathatja a történelem órát meg a biológia órát, akkor sokkal könnyebb a csere. Több a lehetőségük, ez kétségtelen.

E: *Milyen országokba utaznak a diákok?*

B A: Igen, említettem már, hogy vannak országok, akikkel ez nagyon könnyű. Az a tapasztalat, akármilyen furán hangzik is, hogy leginkább az angol kapcsolattartás nehéz. Angliában sokkal nehezebb csereprogramot szervezni, mint például Amerikában. Hiába van messzebb, hiába drágább, Amerikában rugalmassabbak, ott több iskolával volt kapcsolatunk, csereprogramunk, mint Angliában. Egyébként az angolknak az anyagi lehetőségei is sokkal szerényebbek, és az angolok talán kevésbé nyitottak.

Az angolok még Franciaországra szerveznek utakat, mert valamiképp kell nekik franciaul tudni, vagy esetleg Németországra, Spanyolországra, de Magyarországra nagyon keveset. Az amerikaiak meg nagyon sokan vannak, úgyhogy közülük azért csak sikerül találni olyanokat, akikkel még mindig lehet kapcsolatot teremteni.

E: *Mennyi ideig tart egy-egy csereprogram?*

B A: Ez változó, egy hét itt, egy hét ott, fél év itt, fél év ott. Voltak kétéves programjaink, és egyévesek is. Nyilván ezek a ritkábbak

E: *Anyagilag mennyire megterhelő ez a családok számára?*

B A: Ez megint csak változó. Miután ezek tényleges cserék, az a család, amelyiknek a gyereke kimegy, az fogad vendéget. Az én gyerekem egy hétag nem eszik itthon, de egy hét múlva meg két gyerek eszik itthon.

E: *Az utazás költségeit a szülők viselik?*

B A: Igen. Vannak mindenféle pályázatok, és van alapítványunk is. Ahonnan csurran-cseppeken, minden próbalunk lehetőséget teremteni. És vannak ösztöndíjprogramok, illetve voltak, de ezek, sajnos csökkenőben vannak. A Soros Alapítványnak voltak pályázatai, de sajnos ez megszűnt. 12 év alatt mindenféle cserelehetőség volt, pl. az első félévben a magyar gyerekek voltak New Yorkban, a második félévben a New York-i gyerekek jöttek. Ez nagyon változó. Van, amikor az alapítvány szponzorálja az egészet, vagy az útiköltséget, vagy a kinttartózkodást. És akkor vagy hozzájárul a szülő vagy nincs rá szükség, szóval teljesen változó a kép.

E: *A szülők is támogathatják az alapítványt?*

B A: Hogyne. Akinek lehetősége van és segíti az iskolát az nagyon jó, de abszolút nem kötelező. A nemzetközi érettségi program az egy egészen másik műfaj.

Az egy százalékos adótámogatásból ahhoz képest, hogy milyen fiatal az iskola, nagyon szép támogatás gyűlik össze. Támogatják az iskolát azok is, akik régen itt végeztek, a jelenlegi diákok szülei, vagy a volt diákjainkéi. A Radnótit, vagy a Fazekast is támogatják a régi diákjai, de ezek majd százéves iskolák. Rengetegen jártak oda az elmúlt évek alatt. Most már mi is ott tartunk, hogy a saját régi diákjaink is keresők lettek.

E: *Az önkormányzat, mint fenntartó, támogatja az iskolát?*

B A: Igen, nagyon büszke az iskolára. A normatív támogatást megkapjuk, azzal nincs probléma. A két tanítási nyelvű programra plusz kvóta van. Ezt az önkormányzat habozás nélkül ideadja, tehát ezzel semmi gond nincs. De azért azt látni kell, hogy a plusz kvóta deficitet termelt. Tehát az nem elég. A két tanítási nyelvű program deficit, mert a pluszkvóta nem fedezi a pluszköltségeket. A pluszköltségek egész egyszerűen abból adódnak, hogy osztani

kell az osztályokat, tehát nyilván nem lehet a biológia órát angolul 36 gyereknek tartani, hanem csak 18-nak. A két csoport pedig kétszer annyi terem, kétszer annyi világítás, kétszer annyi tanár, vagyis kétszer annyiiba kerül. A nulladik évben a nyelvi előkészítőn az osztály három csoportban van. Ez háromszor annyi tanár stb. Ez ilyen egyszerű. Ebből következik, hogy jelenleg a „fejpénz” az egyharmada a szükségesnek.

E: *Az önkormányzat pótolja a hiányzó részét?*

B A: Hát, valamicskét pótol, de nem az egész különbözetet, úgyhogy az iskolának mindenfélle saját bevételt kell produkálnia. Alapítvánnyal van egy-két buszunk, amelyik utaztatást vállal, tehát a saját gyerekeinknek önköltségesen zajlik az utazás. Aztán vannak terembérletek, vagyis kiadjuk a termeket tanfolyamoknak, mint minden más iskola. Ezt mindenkinék csinálni kell, mert mindenhol szegény az „eklézsia”.

E: *Miben más ez az iskola, mint a többi?*

B A: A tanulók nyelvtudásának a szintje jóval magasabb, mint más oktatási rendszerben. Talán nyitottabbak is a világra, mint máshol. Ehhez járul, hogy innen is mindenki tovább akar tanulni, és szeretné azt hinni, hogy a Karinthy Gimnáziumból ez menni fog neki. Mi igyekszünk ezt biztosítani nekik. Nemcsak a nyelvet, hanem az általános tudásszintet is. Természetesen a gyerekeknek az a dolguk, hogy tanuljanak, de nagyon fontos az is, hogy jóban legyenek a tanárokkal, közeli emberi kapcsolatuk legyen, mindig érezhessék, hogy bármivel fordulhatnak a pedagógushoz. A tanárnak pontosan az a célja, mint nekik, az, hogy az ő fejükben egyre több legyen. Tehát itt közös munka van, ez egy jó lékgörű, jó hangulatú iskola. A gyerekek szeretnek ide járni, és a végzettek nagyon szívesen járnak vissza. Ha tanárt kell helyettesíteni, akkor az alapbázist a régi diákjaink jelentik, őket kérdezzük meg, hogy nem tudnál-e pár órát elvállalni.

E: *Hol tanulnak tovább a gyerekek?*

B A: Mint minden magyar gimnáziumból, az első „befutó” a közgáz, a második a jog, és aztán van még „holmi” műszaki egyetem, „holmi” orvostudományi egyetem. Ebből a szempontból az utóbbi években sajnos beszűkült minden gimnázium. Mikor a legelső évfolyam végzett, nagyon büszke voltam, és azóta is emlékszem a számokra. 1992-ben végzett az első évfolyam, és 15 egyetem 25 karára jelentkeztek, és föl is vették őket. Volt gyerekünk, akit „első dobásra” fölvettek az Iparművészeti Főiskolára, a Filmművészeti. mindenhol járultak, tehát nem nyelvszakra elsősorban. És ez volt a jó. Ma meg öt szakra jelentkeznek összesen.

E: *Régebben a nyelvszak népszerűbb volt?*

B A: Igen, de nem volt nagyon népszerű. Akkor is az volt, hogy a diákságnak két csoportja jelentkezett angol szakra, de ugyanez igaz a németesekre is. A legkiválóbbak, akik tényleg annyira megszerették a nyelvet, és annyira megtanulták, hogy nagyon jók lettek, és ezért bölcsészkaron akarták a tanulást folytatni. És azok, akik a nyelvből azért az átlag fölött voltak, még akkor is, ha más tantárgyakból gyengébbek a többiekhez képest.

E: *Mindenkit felvettek valahova?*

B A: Igen. Nagyon magas arányban vesznek részt a gyerekeink a felsőoktatásban, de mondjuk a statisztikákban ez nem jelenik meg, mert a Karinthy Gimnázium egy gimnázium, és a két tanítási nyelvű tagozatot egybe számolják a normállal.

E: *Nyelvvizsgát tesznek itt a gyerekek?*

B A: Nem, ugyanis az érettségiük felsőfokú nyelvvizsgát ér, amennyiben 5-ös vagy 4-es eredmény születik. Ha 3-ast vagy 2-est kapnak az érettségin nyelvből, akkor az középfokot ér. Ez az érettségi dokumentumban benne van.

E: *A nemzetközi érettségi vizsga hogyan működik?*

B A: Ez egy egészen másik történet. A nemzetközi érettségi program genfi központú rendszer, és a világ 96 országában működik. A nemzetközi érettségit a világ legjobb egyetemei is elfogadják saját felvételijük helyett is, tehát Oxford is, a Harvard is, a Sorbonne is. A magyarországi egyetemek nagy része szintén így vagy, beszámítják felvételi pontszámként. Nyilván rendkívül színvonalas a program. Három nyelven lehet ezeket a vizsgákat letenni: angolul, franciául vagy spanyolul. Ez azt jelenti, hogy a vizsga nyelve angol, történelemből, biológiából stb. Azért indítottuk el 1992-ben, hogy mintaként szolgálhasson a magyar közoktatás fejlesztéséhez. Mivel érettségi reformról évtizedek óta beszélünk, érettségi kerettantervek készülnek, mi szolgálhatna jobban mintául ezekhez a fejlesztésekhez, mint a nemzetközi érettségi, amit mindenhol elismernek, elfogadnak. Ezért működik ez ebben az iskolában. A tanáraink, ahol csak lehet, tájékoztatják a szakmát, így a gyerekekben és a megszerzett tapasztalatokon keresztül járulhatunk hozzá a magyar érettségi vizsga fejlesztéséhez.

E: *Hogyan lehet jelentkezni erre a programra?*

B A: A második év végén jelentkeznek a gyerekek, és akkor leül a tantestület a jelentkezési listával, és megnezi, hogy kinek javasoljuk, kit találunk alkalmasnak rá, kit nem. Ez részben a tanulmányi eredménytől függ, részben látjuk, hogy milyen típus a gyerek, sejtjük, hogy alkalmas-e egy egészen más programra, vagy maradjon meg inkább a magyar rendszerben, hiszen harmadik éve hozzánk jár. Úgyhogy erről a tantestület dönt, illetve megbeszéli a szülővel és a gyerekkel, ha valakit nem javasolnak.

E: *Hogyan történik a vizsgáztatás a gyakorlatban?*

B A: Itt vizsgálnak a gyerekek az épületben. Kőkemény feltételekkel, kategorikusan körülírt feltételek mellett, a gemkapcsok számától a falióráig, minden precízen meghatároznak, hogy hogyan kell lebonyolítani a vizsgát. Aztán borítékoljuk, küldjük az írásbeli anyagot Chilébe, vagy Ausztráliába, vagy Angliába, ahol éppen a vizsgáztató van, akit a Nemzetközi Érettségi Központ bíz meg. A szóbeli vizsgák kazettán mennek ki. Május első felében vannak a vizsgák, és július első hetében jönnek meg az eredmények, amit a gyerekek meg mi is nagyon izgatottan várunk.

E: *Sikeresek a tanítványaiak?*

B A: Igen, nagyon szép eredményeket érnek el a gyerekek, szép a munkájuk. A világálagot minden tantárgyból kihirdetik, tehát tudjuk, hogy milyen átlageredmény keletkezett. Hét jeggyel osztályozzák az érettségi programot, és a hét jegyből egy-két jeggyel minden jobban szerepelnek a gyerekeink, mint a világálag.

E: *Beváltotta-e a két tanítási nyelvű program Ön szerint a hozzá fűzött reményeket?*

B A: Én egyértelműen úgy látom, hogy a közoktatás-fejlesztés során az elmúlt tíz-tizenöt évben a két tanítási nyelvű program feltétlenül sikerprogram, minden nehézséggel, minden deficitjével, minden tankönyvhiányával együtt. A gyerekek olyan mértékben tanulnak meg egy nyelvet használni, ami nem összemérhető az oktatás más területével. De nemcsak ez a lényeg, mert nem a nyelvtudásuk a lényeg, hanem az a fajta nyelvtudás, ami a tantárgyak nyelvének ismeretét is jelenti. Tehát a gimnázium ma már ugye arról szól, hogy a felsőoktatás számára képez diákokat. Minél többen mennek a felsőoktatásba, annál jobbnak tekintik a gimnáziumot, ezen ma már nem érdemes vitatkozni. Sok minden egyéb szempont is van, de a legfontosabb az, hogy értelmiségi lesz belőlük valamelyen szinten. Sokat számít, hogy a gyerek, aki nálunk végez, a szakmája nyelvét már tudja. Ha egyetemre megy és matematikát tanul, vagy történelmet, akkor már rögtön tudja olvasni a külföldi szakirodalmat, cikkeket tud írni, olyan anyagokhoz is hozzá tud nyúlni, amelyek idegen

nyelven vannak. Úgyhogy a tanulmányait, a továbbtanulását és a szakmáját ez nagymértékben segíti, személyiségeg fejlődését szintén.

E: Mindenhol ilyen sikeres ez a program?

B A: Nem mindenhol egyformán sikeres, mert vidéken, a kisvárosokban nagyon sokat szenvednek a tanárhiánytól. Egyre nehezebb elérni, hogy anyanyelvű tanárok elmenjenek tanítani egy kisvárosba, vagy hogy az igen jól képzett tanárok, akik nincsak a szakmájukat ismerik, hanem az idegen nyelvet is tudják, elmenjenek tanítani egy kisváros állami iskolájába pedagógus fizetésért. Ezek nagyon komoly problémák.

E: A rendszerváltás óta hogyan viszonyultak a különböző kormányok ehhez a képzési formához?

B A: Változóan. Volt sajnos olyan évjárat, amikor a pótlék minimális volt, mert a rosszul értelmezett nemzeti érdekek kerekedtek felül. minden követ megmozgattunk, de mégis nagyon visszavágáltak a támogatást, és egyre nehezebb volt megmagyarázni, hogy miért. Az előző kormány alatt 1995–96-ban esetleg a Bokros-csomag lehetett a magyarázat. Nagyon könnyen elhangzik, és nagyon negatív jelzővé válik időnként az „elitképzés”. Ha ezt hélyegként rásütik valakire vagy valamilyen intézményre, akkor ez abszolút pejoratív jelentésű lehet. Nálunk nem az a fajta elitképzés folyik, amit pejoratívnak szabadna tekinteni. Mi szakmai, szellemi elit té képzünk, és ezt vállaljuk. Kimagasló eredményeket produkáló diákokká neveljük őket, és erre is törekünk. De nem a gazdasági, vagy a politikai elit gyerekeivel dolgozunk. Ide ugyanúgy jár munkanélküli szülő gyereke, ugyanúgy kérnek szociális segélyt, vagy alapítványi segélyt, mint a leghátrányosabb helyzetről iskolában, és nem látjuk a Mercedeseket megállni az iskola előtt. A politika szerepet játszik abban, hogy minket hogyan ítélnek meg. Volt olyan miniszterünk az elmúlt években, aki felvállalta azt, hogy ő a nemzetköziből kizárolag a „nemzeti” iránt érdeklődnek, a „közi”-t felejtsek el. Nagyon bízunk benne, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozás idején ez azért már nem hangozhatató.

E: Kinek ajánlandá, hogy ilyen képzést indítson?

B A: Csak olyanoknak, akiknél biztosítva van a megfelelő tanári gárda. Mert az, hogy a matek tanár már látott életében amerikai filmet, nem elég ahhoz, hogy ő a matematikát angol nyelven tanítsa. Ez persze nagyon durva példa, de valóban nagyon fontos a tanároknak mind a szakmai tudása, mind az idegennyelvi tudása. E nélkül a diákok sem a tantárgyat, sem a nyelvet nem fogja tisztességesen tudni!

(az interjút Janni Gabriella készítette)

„Itt a vevő fizet, és a pénzéért eredményt vár”

Löffler Mariann, a Novoschool Nyelviskola Kft ügyvezető igazgatója

Educatio: Honnan kapta a nevét az iskola?

Löffler Mariann: Az egyik alapítónk a Novotrade volt, és onnan jött a név. Azóta ők már kiváltak az egészről, de a név megmaradt.